

SVOBODNÝ A INFORMOVANÝ SOUHLAS S PLÁNOVANÝM VÝKONEM OŠETŘENÍ BARTHOLINIHO CYSTY NEBO ABSCESU

Jméno, příjmení:

Datum narození/rodné číslo:

Bydliště: Kód ZP:

Důvod realizace tohoto zdravotního výkonu: Léčebný

Vážená paní,

Váš ošetřující lékař Vám na základě Vašeho zdravotního stavu doporučil **OŠETŘENÍ BARTHOLINIHO CYSTY**. Máte právo svobodně se rozhodnout o postupu při poskytování zdravotních služeb Vaší osobě, pokud jiné právní předpisy toto právo nevylučují. K provedení navrhovaného vyšetření je potřeba Vašeho souhlasu.

Druh a povaha výkonu:

Existují tři hlavní metody ošetření Bartholiniho cysty:

1. **Exstirpace cysty** – jednorázový výkon, při kterém se cysta chirurgicky odstraní
2. **Odstranění cysty pomocí lapisu** – výkon probíhající chirurgicky ve dvou fázích, kdy se cysta nejprve otevře a vypustí, a po aplikaci lapisu se za 48 hod provede definitivní odstranění cysty
3. **Marsupializace abscesu** – jednorázový výkon prováděný při zánětu cysty, kdy se cysta otevře, vypustí a vytvoří se trvalý vývod do pochvy

Účel a předpokládaný prospěch výkonu:

Podstatou všech tří výkonů je odstranění nebo ošetření cysty v poševním vchodu, což vede k úlevě od bolesti, prevenci opakovaných infekcí a úlevě od potíží.

Každá z metod má své výhody i nevýhody:

1. **Exstirpace cysty:**
Výhody: Jedná se o jediný operační zákrok, při kterém je cysta odstraněna. Minimalizuje riziko opakovaných potíží.
Nevýhody: Nejde provést při akutním zánětu. Operace může být technicky náročná, má delší operační čas, existuje riziko většího krvácení a možnost, že se cysta vlivem zánětlivých změn nepodaří zcela odstranit, což může vést k opakování obtíží.
2. **Odstranění cysty pomocí lapisu:**
Výhody: Kratší operační čas, technická jednoduchost a vysoká pravděpodobnost úplného odstranění cysty narozdíl od prosté exstirpace.
Nevýhody: Delší hospitalizace – nutnost dvou na sebe navazujících krátkých výkonů. V případě úniku lapisu z cysty hrozí riziko lokálních nežádoucích účinků, jako je poleptání nebo zánět.
3. **Marsupializace abscesu (zánětlivé cysty):**
Výhody: Vede k rychlejšímu ústupu potíží než při léčbě antibiotiky (která nemusí být účinná vůbec), umožňuje rychlejší zhojení zanícené cysty, je menší riziko opakování, protože zůstává volný průchod pro vypouštění obsahu cysty.
Nevýhody: Vyžaduje pravidelné pooperační proplachy dezinfekcí, aby se zabránilo infekci a zajistilo se správné hojení. Při ponechání cysty v těle je riziko opakovaného zánětu v budoucnu.

Průběh výkonu:

Operace se provádí v celkové narkóze. V oblasti poševního vchodu se provede krátký řez, ze kterého se provede ošetření:

1. **Exstirpace cysty** – tkáň cysty je uvolněna od okolí a odstraněna. Následuje ošetření místa operace a plastická úprava.
2. **Odstranění cysty pomocí lapisu** – probíhá ve dvou fázích (dva samostatné výkony):
 - Cysta je otevřena, propláchnuta antibakteriálním roztokem. Následně je vložen lapis, což je lokálně působící látka umožňující kompletní odloučení zánětem změněné tkáně cysty. Cysta je vodotěsně zašita. Lapis v cystě zůstane 48 hod.
 - Během následující operace je cysta odstraněna – obvykle technicky mnohem méně náročné než exstirpace. Následuje ošetření místa operace a plastická úprava.
3. **Marsupializace abscesu** – zanícená cysta je otevřena, vypustí se hnis a propláchně se dezinfekcí. Protože probíhající zánět vede k ucpání přirozeného vývodu, je vytvořeno nové vyústění do poševního vchodu, což snižuje riziko opakování a umožňuje lepší hojení. Narozdíl od odstranění cysty předchozími technikami je vyšší riziko opakování potíží v budoucnosti. Proto Vám může být po odeznění zánětu doporučeno definitivní ošetření výše uvedenými technikami.

V případě potřeby se v operační ráně ponechává drén, který zlepšuje hojení rány a umožňuje lokální aplikaci léčivých přípravků.

Možná rizika, komplikace a následky výkonu:

Zárok díky moderním postupům přináší obecně nízké riziko závažných komplikací. I přes veškerá opatření ale může dojít k jejich vzniku. Všem komplikacím nejde ani přes pečlivou operační techniku zabránit (různé anatomické dispozice a změny předchozími a současnými nemocemi, rozdíly ve zdraví atd.). Komplikace mohou vést ke změně rozsahu a výsledku výkonu, úpravě pooperačního režimu (včetně možnosti reoperace) a trvalým následkům, v krajním případě zcela raritně ke smrti. Komplikace se mohou projevit jak během zákroku, tak v pooperačním období. Tento text nemůže zcela obsáhnout všechny možné komplikace a jejich důsledky (srovnejte s rozsahem odborných publikací v oboru gynekologie, chirurgie, vnitřního lékařství, anesteziologie a resuscitační medicíny) – jsou uvedeny ty nejčastější.

Mezi komplikace patří zánět operačních rán, krvácení při operaci nebo po ní, poškození okolních orgánů. V případě ošetření pomocí lapisu může při úniku lapisu z cysty dojít k poleptání a zánětu okolních tkání. V případě marsupializace může dojít k opakování obtíží, v budoucnosti pravděpodobněji než ve srovnání s ostatními zmíněnými technikami. Další možné komplikace mohou vzniknout při podání narkózy a budou Vám vysvětleny před operací lékařem anesteziologem.

Možné následky výkonu:

Nejčastěji může dojít k bolesti, otoku a hematomu operační rány („modřina“). Po marsupializaci může dojít k opakování obtíží.

Alternativy výkonu:

Sledování stavu, vypuštění cysty punkcí (propíchnutím), symptomatická léčba, v případě zánětu léčba antibiotiky. Alternativní postupy mají různou účinnost (obvykle nižší) a je potřeba je konzultovat s Vaším lékařem.

Omezení v obvyklém způsobu života a pracovní schopnosti:

Pobyt v nemocnici je většinou několik hodin po zákroku případně do následujícího dne. Pracovní neschopnost obvykle trvá do odeznění zánětu a do zhojení. Po výkonu je důležité dbát na intimní hygienu podobnou té v šestinedělí. To znamená, že je potřeba vyhnout se pohlavnímu styku, nepoužívat tampony a nekoupat se ve vaně ani v bazénech. Smyslem těchto omezení je umožnění nekomplikovaného hojení a prevence zavlečení infekce. Ostatní běžné činnosti můžete provádět podobně jako během menstruace. Návrat k běžným aktivitám se doporučuje po úplném zhojení. Po celkové anestezii není možné 24 hodin řídit vozidlo, obsluhovat stroje, pracovat ve výškách.

Následný léčebný režim, preventivní opatření a kontrolní zdravotní výkony:

Po operaci je důležité dodržovat pokyny lékaře ohledně péče o rány, sledování možných komplikací a pravidelné kontroly u lékaře pro zajištění správného hojení a prevenci případných problémů. V případě marsupializace abscesu jsou nutné pooperační proplachy dezinfekcí. Po zhojení akutního zánětu může být doporučeno definitivní ošetření výše zmíněnými metodami. Při potížích je potřeba neprodleně vyhledat lékařskou pomoc. Zánět může být způsoben pohlavně přenosnými infekcemi – v případě jejich průkazu je nutná léčba pacientky i všech sexuálních partnerů. Tyto infekce podléhají povinnému hlášení a léčbě.

Prohlášení lékaře:

Prohlašuji, že jsem výše uvedeného pacienta srozumitelným způsobem informoval o plánovaném výkonu včetně upozornění na možná rizika, komplikace a veškeré výše uvedené informace byly poskytnuty pacientovi s mým nejlepším vědomím a svědomím.

Ve Zlíně dne: **Jmenovka a podpis lékaře:**

Souhlas pacienta:

Já, níže podepsaný/á, prohlašuji, že jsem byl/a lékařem v klidu a dostatečném časovém prostoru, srozumitelně informován/a o svém zdravotním stavu, navrhovaném výkonu a jeho prospěchu, včetně upozornění na možná rizika a komplikace. Byl/a jsem informován/a o léčebném režimu po výkonu a vhodných preventivních opatřeních. Byla mi sdělena a vysvětlena alternativní možnost léčby. Byly mi poskytnuty informace pro případ změny zdravotního stavu a údaje o možných změnách zdravotní způsobilosti. Byl/a jsem poučen/a o svém právu svobodně se rozhodnout o postupu při poskytování zdravotních služeb, pokud toto mé právo není omezeno zákonem stanoveným důvodem. Informacím jsem plně porozuměl/a. Byla mi dána možnost klást doplňující dotazy, které mi byly řádně a dostatečně zodpovězeny.

Na základě poskytnutých informací a po vlastním zvážení svobodně a výslovně souhlasím s výše uvedeným výkonem.

Prohlašuji, že moje čeština je na takové úrovni, že jsem vše pochopil/a.

Ve Zlíně dne: **Podpis pacienta (zákonného zástupce):**

Identifikace zákonného zástupce:

Jméno a příjmení:

Datum narození: Vztah k pacientovi: